

Stanovisko hlavnej kontrolórky k návrhu rozpočtu obce Kuchyňa na rok 2026 a viacročného rozpočtu na roky 2027 – 2028.

Stanovisko predkladá: Ing. Eva Vlčková – hlavná kontrolórka

I.

V zmysle § 18f, odsek 1, písmeno c) zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov predkladám stanovisko k **návrhu rozpočtu obce Kuchyňa na rok 2026 a k návrhu viacročného rozpočtu na roky 2027 – 2028.**

II. Východiská pri posúdení predloženého rozpočtu

Pri spracovaní odborného stanoviska hlavná kontrolórka vychádzala z predloženého návrhu rozpočtu na rok 2026 a návrhu viacročného rozpočtu obce (ďalej len „návrh rozpočtu“):

Zákonnosť návrhu rozpočtu:

Návrh rozpočtu bol spracovaný v súlade so zákonom č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a zákonom č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a zákonom č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov.

Nadväzujúce právne predpisy - zákony:

- č. 582/ 2004 Z. z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady v znení neskorších predpisov, na základe ktorého v súlade s § 2 ods. 3 predmetného zákona bolo vydané Všeobecne záväzné nariadenie obce o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady (ďalej len „VZN“).
- č. 564/2004 Z. z. o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmov územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.
- č. 597/2003 Z. z. o financovaní základných škôl, stredných škôl a školských zariadení v znení neskorších predpisov a ostatné súvisiace právne predpisy.
- č. 493/2011 ústavný zákon o rozpočtovej zodpovednosti.
- Nariadenia vlády SR č. 668/2004 Z .z. o rozdeľovaní výnosu dane z príjmov územnej samosprávy v platnom znení.

Návrh rozpočtu obce bol spracovaný v súlade so všeobecne záväzným nariadením obce o podmienkach určovania a vyberania dane z nehnuteľnosti, všeobecne záväzným nariadením o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady.

Dodržanie informačnej povinnosti:

Odborné stanovisko hlavnej kontrolórky vychádza z predloženého návrhu rozpočtu obce Kuchyňa na rok 2026 a výhľadu na obdobie rokov 2027 - 2028. Návrh rozpočtu na roky 2026 – 2028 bol spracovaný v súlade s § 9 ods.2 zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a **nebol zverejnený** v súlade s § 9 ods. 2 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov na úradnej tabuli obce, na webovom sídle, tzn. v zákonom stanovenej lehote, **najmenej 15 dní pred rokovaním obecného zastupiteľstva, pred jeho schválením v obecnom zastupiteľstve. Návrh rozpočtu bol zverejnený na webovom sídle dňa 21.10.2025 a v deň zasadnutia obecného zastupiteľstva prebiehala ešte jeho 15.dňová lehota na zverejnenie.**

Odborné stanovisko hlavnej kontrolórky je zamerané najmä na posúdenie súladu návrhu rozpočtu so zákonnou úpravou. Návrh rozpočtu je spracovaný v súlade s platnými všeobecne záväznými nariadeniami obce: o miestnych daniach, o určení výšky príspevku na čiastočnú úhradu nákladov v školách a školských zariadeniach, o nakladaní s komunálnymi odpadmi a drobnými stavebnými odpadmi, Zásadami finančného hospodárenia obce Kuchyňa v platnom znení a akceptujúc prognózy ďalšieho financovania samospráv.

Metodická správnosť predloženého návrhu rozpočtu:

Návrh rozpočtu je spracovaný v zmysle Opatrenia Ministerstva financií Slovenskej republiky v platnom znení, ktorým sa ustanovuje druhová klasifikácia, organizačná klasifikácia a ekonomická klasifikácia rozpočtovej klasifikácie, ktorá je záväzná pri zostavovaní rozpočtov územnej samosprávy a Príručkou na zostavenie návrhu rozpočtu verejnej správy na roky 2026 až 2028, číslo: MF/007079/2025-41 vydanou Ministerstvom financií Slovenskej republiky.

Návrh programového rozpočtu pre roky 2026 - 2028 podľa § 4 ods. 5 zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov obsahuje údaje o zámeroch a cieľoch obce, ktoré bude realizovať z výdavkov rozpočtu obce. K zostaveniu rozpočtu bola vydaná príručka na zostavenie návrhu rozpočtu verejnej správy na roky 2026 až 2028 v súlade s § 14 zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Ústavný zákon č.493/2011 Z.z. o rozpočtovej zodpovednosti pri zostavovaní rozpočtu na rok 2026 upravuje okrem iného aj pravidlá rozpočtovej zodpovednosti, transparentnosti a stanovuje limit pre výšku dlhu s cieľom znížiť dlh verejnej správy. Subjekty verejnej správy majú povinnosť zosúladiť návrh rozpočtu s vládnym návrhom.

III. Tvorba návrhu rozpočtu

V zmysle zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov podľa § 9 sa návrh rozpočtu člení podľa na:

- a) Rozpočet na príslušný rozpočtový rok 2026
- b) Rozpočet na rok nasledujúci po príslušnom rozpočtovom roku 2027

c) Rozpočet na rok nasledujúci po roku, na ktorý sa zostavuje rozpočet podľa písm. b) – rok 2028

Viacročný rozpočet je zostavený v rovnakom členení, v akom sa zostavuje rozpočet obce na príslušný rozpočtový rok. Rozpočet obce na príslušný rozpočtový rok je záväzný, rozpočty na nasledujúce dva rozpočtové roky nie sú záväzné, majú len orientačný charakter, ich ukazovatele sa spresňujú v ďalších rozpočtových rokoch.

Viacročný rozpočet sa v súlade s § 10 ods. 3 až 7 zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v z. n. p. vnútorne člení na:

- bežný rozpočet, t. j. bežné príjmy a bežné výdavky,
- kapitálový rozpočet, t. j. kapitálové príjmy a kapitálové výdavky,
- finančné operácie.

Návrh rozpočtu vychádza z vývoja hospodárenia obce a predchádzajúcich sledovaných rokoch a z doteraz známych skutočností a nadväzuje na predpokladané príjmy a výdavky.

Predložený návrh viacročného rozpočtu obce na roky 2027 - 2028 a návrh rozpočtu obce na nasledujúci kalendárny rok 2026 obsahuje všetky skutočnosti bežného a kapitálového rozpočtu. Pri zostavovaní rozpočtu obec dbala na zníženie výdavkov prostredníctvom **prehodnotenia priorit a zavedením efektívnych opatrení** v oblasti investícií rozvoja obce. Cieľom je nájsť spôsoby, ako dosiahnuť ciele **s čo nižšími nákladmi**, pričom obec v roku 2026 pristúpila k investičnej akcii – budovanie kanalizácie a nešla cestou zvyšovaniu daní z nehnuteľností. Počítala aj s nárastom nákladov za energie ako aj mzdových nákladov, odvodov do poisťovní a valorizáciou miezd v školstve, nárastom cestovných náhrad a stravného. Vzrastú aj náklady za odpadové hospodárstvo.

Pri tvorbe rozpočtu bol zohľadnený očakávaný vývoj obce vzhľadom na konsolidačné opatrenia. Poukazovanie podielu DzPFO podľa prognózy MF SR za rok 2025 je na mesačnej báze a predpokladá sa pokles z 55,1% na 53,1%, vývoj daňových príjmov za rok 2025 v mil. Eur je 2 245,0 Eur, za rok 2026 je 2 460,3 Eur za rok 2027 je 2 535,7 Eur a za rok 2028 je 2 670,7 Eur. Súčasťou sú aj dva rozpočtové roky so zohľadnením predchádzajúceho vývoja a zakomponovaním strednodobých cieľov s dôrazom na hospodárnosť a efektívnosť.

Rozpočet vychádzal z návrhu zákona o štátnom rozpočte na rok 2026 schválený vládou SR dňa 10.10.2025, schválených legislatívnych zmien dotknutých právnych noriem, prognózy Rady pre rozpočtovú zodpovednosť, daňových prognóz Ministerstva financií Slovenskej republiky a Inštitútu finančnej politiky, ktoré boli riešené na jednotlivých komisiách. V zmysle uvedeného regulované ceny sa vrátia na tržové úrovne postupne v dvoch rokoch, ceny energií stúpnu. Návrat cien tepla a plynu na tržové úrovne bude rozložený do dvoch rokov 2026 a 2027. Podľa odhadov Rady pre rozpočtovú zodpovednosť by deficit verejných financií v roku 2026 bez opatrení dosiahol 5,2 % HDP, zatiaľ čo vládny cieľ je 4,1 % HDP, konsolidácia a výber opatrení má negatívny dopad na ekonomický rast, pretože nie všetky kroky majú rovnakú efektívnosť. Ekonomický vývoj a vyšší deficit v roku 2025 však môžu

znamenat', že hodnota ukazovateľa dlhodobej udržateľnosti za rok 2025 sa medziročne nemusí zlepšiť. Podľa vyjadrenia ZMOS samosprávy prichádzajú v roku 2026 o približne **246 miliónov Eur**, čo predstavuje zásah, ktorý výrazne ovplyvní ich schopnosť financovať bežné fungovanie a investície. Výber dane z príjmov fyzických osôb (vrátane sankcií) pre rok 2026 bude nižší. Celkovo tak ide o krátenie príjmov samospráv z DPFO v objeme 246 mil. Eur, čo predstavuje zásadný zásah do ich hospodárenia v roku 2026. Takýto rozsah zníženia príjmov neumožňuje zabezpečiť dostatočné financovanie originálnych kompetencií. (Zdroj: *Stanovisko ZMOS k návrhu rozpočtu z 10.10.2025.*)

Obce budú v roku 2026 hospodáriť bez sankcií dlhovej brzdy v prípade, ak svoje rozpočty schvália pred 22. novembrom 2025. Povinnosť schváliť na nasledujúci rok rozpočet bez nárastu výdavkov, resp. vyrovnaný alebo prebytkový rozpočet, sa tak bude vzťahovať až na rok 2027, ak tieto sankcie budú stále aktuálne. (Zdroj: Stanovisko MF SR).

Obec pri zostavovaní návrhu rozpočtu prijala potrebné opatrenia a vybrala sa zložitou cestou investovania a budovania infraštruktúry aj pri výpadku daňových príjmov a konsolidačných opatreniach. V oblasti školstva na ďalšie obdobie vzišla potreba prijať jedného ďalšieho pedagogického zamestnanca. Mzdy a odvody pedagogických a odborných zamestnancov sú hradené formou normatívneho financovania. Nastala aj zmena financovania materskej školy.

Obec v roku 2026 zohľadnila aj vyššie uvedený pokles výnosu dane z príjmov fyzických osôb.

Novelou zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy účinnej od 15.12.2024 (§21k) „Ustanovenie §10 ods.7 a 9“ vo vzťahu k použitiu prostriedkov z rezervného fondu na úhradu bežných výdavkov nie sú obce povinné uplatňovať zabezpečenie vyrovnanosti rozpočtu k 31.12.2025, ale to neplatí vo vzťahu k rozpočtu na roky 2026 – 2028.

Bežný rozpočet je prebytkový, spĺňa podmienku zákona č. 583/2004 o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy §10 ods. 7, kde je stanovené, že bežný rozpočet je obec povinná zostaviť ako vyrovnaný alebo prebytkový. Bol členený na bežné a kapitálové výdavky.

Príjmy rozpočtu sú: daňové a nedaňové, podiely na daniach zo ŠR, dotácie na úhradu nákladov preneseného výkonu štátnej správy, dotácie zo ŠR a iných organizácií. V rozpočte bola premietnutá skutočnosť, že obec prijala dotácie ako pomoc pri povodniach v roku 2024, a na budovanie investičnej akcie (kanalizácie), ktoré sú vyjadrené v rámci finančných operácií a obec v roku 2025, kde obec ešte len začína s investičnou akciou. Tieto akcie sa prejavili pri zostavovaní rozpočtu na ďalšie obdobie. Zaznamenaný bol pokles daňových a nedaňových príjmov a správne rozpočtovaný.

Súčasťou rozpočtu obce bol aj **rozpočet príjmov a výdavkov rozpočtových organizácií**. Na hospodárenie rozpočtových organizácií sa vzťahuje osobitný predpis.

Rozpočet obce obsahoval **samostatnosť hospodárenia obce**. Obsahoval príjmy a výdavky v ktorých sú vyjadrené finančné vzťahy obce k svojim rozpočtovým organizáciám ako aj k obyvateľom obce a zahŕňa aj finančné vzťahy štátu k rozpočtu obce.

Kapitálový rozpočet môže byť postavený aj ako schodkový, ak tento schodok je možné kryť prebytkom bežného rozpočtu, zostatkami finančných prostriedkov z minulých rokov, resp. návratnými zdrojmi financovania, prostriedkami z rezervného fondu. Kapitálový rozpočet je krytý prostriedkami z rezervného fondu.

V rozpočte sa prejavili nevyčerpané prostriedky zo ŠR účelovo určené na kapitálové výdavky poskytnuté v predchádzajúcom rozpočtovom 2024-2025 v sume 3 029 172,00 EUR, a to vo významne miere na: výstavba kanalizácie v sume 2 979 449,00 EUR, vybudovanie cyklostojiska a oddychovej zóny v sume 35 000,00 EUR, kúpa malotraktora v sume 14 723,00 EUR.

Rozpočet bol členený aj na **finančné operácie** – granty a transféry.

Návrh rozpočtu na schválenie ako prebytkový, čo je v súlade s platnými právnymi predpismi.

Rozpočet obsahoval aj prostriedky na konkrétnu akciu a účel ich použitia. Podnikateľská činnosť nebola rozpočtovaná. Rozpočet obsahoval aj finančné transféry a prijaté dotácie.

Uznesení OZ bola schválená zmena tretia rozpočtu **rozpočtovým opatrením č.3/25** v zmysle ustanovenia § 14 ods. 2 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy v oblasti bežných príjmov a výdavkov.

Obec rozpočtovala kapitálové výdavky z titulu investičnej akcie, ktoré nie sú pokryté kapitálovými príjmami a v rozpočtovom roku prejavia. Prostriedky rezervného fondu môže obec na základe svojho rozhodnutia použiť aj na úhradu záväzkov bežného rozpočtu, ktoré vznikli v predchádzajúcich rokoch max. v sume prebytku.

Počas doby zverejnenia návrhu rozpočtu neprišli pripomienky ohľadom predloženého a zverejneného návrhu rozpočtu, ktorý mal byť predložený na schválenie obecnému zastupiteľstvu.

IV. Záver

Návrh rozpočtu obsahuje všetky zákonom vymedzené náležitosti.

Hlavná kontrolórka posúdila súlad návrhu rozpočtu s príslušnými všeobecne záväznými právnymi predpismi. Návrh rozpočtu je spracovaný v súlade s príslušnými ustanoveniami zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Je v súlade s § 18f ods. 1 písm. c) zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov, ako aj v súlade s § 16 ods. 10 zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Odporúčam v priebehu kalendárneho roka 2026 priebežné sledovanie toku finančných prostriedkov na príjmovej a aj výdavkovej strane rozpočtu.

Dovoľujem si odporučiť sledovať nedoplatky všetkých subjektov a efektívne ich vymáhať a tým sa aktívne podieľať na naplnení rozpočtovaných príjmov v roku 2026. Pokračovať v rozbehnutých investičných akciách na nasledujúce obdobie.

Na základe uvedeného odporúčam predložený návrh rozpočtu obecnému zastupiteľstvu Kuchyňa na rok 2026 **schváliť** a návrh viacročného rozpočtu na roky 2027 - 2028 **zobrať na vedomie, nedodržanie 15. dňovej lehoty v rozpore s § 9 ods. 2 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov.**

V Kuchyni, 30.11.2025

Ing. Eva Vlčková
hlavná kontrolórka
obce Kuchyňa